

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu: **S. – S. a S.**, B., IČO: X., zast.: JUDr. M. H., advokátom so sídlom H.X., T., proti žalovanej **JUDr. O. G.**, P.z.b. X., N., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu V. – S., a.s. v konkurze, D.X., B., IČO: X., o určenie pravosti pohľadávky vo výške 2 953 641,-Sk, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2007, č.k.: 7 Cbi 58/06-34, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2007, č. k.: 7 Cbi 58/06-34 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. marca 2007, č.k.: 7 Cbi 58/06-34 určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní úpadcu V.-S., a.s. v konkurze, B., IČO: X., vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 K 57/05 je vo výške 2 953 641,- Sk, oprávnená a zistená s právom na oddelené uspokojenie. Zároveň

prvostupňový súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 14 397,- Sk.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal určenia, že jeho pohľadávka uplatnená v konkurze sp. zn. 2K 57/05 vo výške 2 953 641,- Sk je oprávnená a zistená s právom na oddelené uspokojenie.

Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť, nakoľko v danej veci nemohlo dôjsť k vzniku zádržného práva na hnutelné veci, keďže tieto boli zo straty úpadcu žalobcovi len prenajaté.

Súd prvého stupňa konštatoval, že uznesením Krajského súdu v Bratislave bol 28. novembra 2005 sp. zn. 2K 57/05 vyhlásený konkurz na majetok úpadcu V. – S., a.s. pričom za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. O. G. Žalobca si konkurznou prihláškou zo 4. januára 2006 uplatnil pohľadávku v sume 3 872 348,- Sk, z toho pohľadávku vo výške 2 953 641,- Sk ako pohľadávku s právom na oddelené uspokojenie. Na prieskumnom pojednávaní 6. februára 2006 správkyňa konkurznej podstaty uznala prihlásenú pohľadávku žalobcu v danej výške a zaradila ju ako pohľadávku 1. triedy bez práva na oddelené uspokojenie.

Žalobca si svoje právo podľa ust. § 23 ods. 2 ZKV uplatnil v zákonnej lehote incidenčnou žalobou s tým, že sa domáhal určenia, že jeho pohľadávka je pohľadávkou podľa ust. § 28 ZKV.

Medzi žalobcom a úpadcom (dlžníkom) bola dňa 4. marca 2005 uzatvorená Zmluva o výpožičke, na základe ktorej požičiavateľ t.j. úpadca prenechal vypožičiavateľovi t.j. žalobcovi do užívania stroje a zariadenia špecifikované v čl. 1 tejto zmluvy.

Žalobca mal voči úpadcovi peňažnú pohľadávku z titulu neuhradených faktúr v celkovej výške 2 953 641,- Sk. Keďže úpadca žalobcovi dlžnú sumu riadne a včas neuhradil, žalobca listom z 21. marca 2005 úpadcovi oznámil, že podľa ust. § 151s Občianskeho zákonníka si uplatňuje k strojom a zariadeniam vypožičaným Zmluvou o výpožičke, zádržné právo. Z ust. § 151s ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záložné právo vzniká jednostranným prejavom vôle veriteľa peňažnej pohľadávky spočívajúcim vo faktickom zadržaní hnutelnej veci.

Súd prvého stupňa konštatoval, že pohľadávka žalobcu bola nesporne zabezpečená zádržným právom, a preto je jeho právny nárok podľa ust. § 28 ZKV dôvodný.

Prvostupňový súd preto žalobe vyhovel.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP a priznal ich náhradu úspešnému účastníkovi t.j. žalobcovi.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná

a navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol z týchto dôvodov:

Žalobcovi – veriteľovi nemohlo vzniknúť zádržné právo dňom 21. marca 2005, keďže zo zmluvy o výpožičke zo 4. marca 2005 vyplynul určitý spôsob naloženia s vecami t.j. ich užívanie veriteľom S. T. bezplatne. Tento záver vyplýva z § 151s ods. 2 Obč. zákonníka.

Užívanie požičaných vecí skončilo tri dni po doručení výzvy na vrátenie vecí (14. marca 2005 + 3dni = 17.marca 2005) podľa článku III. bod 2. Zmluvy o výpožičke a veriteľ S. T. 21. marca 2005, keď oznámil V – S., a,s,. zádržné právo už užíval veci bez právneho dôvodu, teda svojvoľne, čo právne nie je možné.

Veriteľ S. T. – žalobca teda nemal zádržné právo a toto mu automaticky nemohlo vzniknúť 28. novembra 2005, keď bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz. Ustanovenie § 151s ods. 3 Obč. zákonníka teda nie je možné v danom prípade aplikovať.

Žalobca sa písomne vyjadril k odvolaniu žalovanej a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Podľa názoru žalobcu zádržné právo vzniká jednostranným prejavom vôle veriteľa spočívajúcim vo faktickom zadržívaní hnutelnej veci, ktorú je inak povinný vydať. Zádržné právo nevzniklo žalobcovi oznámením o uplatnení zádržného práva 21. marca 2005, ale faktickým zadržaním vypožičaných vecí 17. marca 2005. Do tohto dátumu žalobca bezplatne užíval veci oprávnené a po tomto dátume ich zadržal tak, že ich fakticky nevydal úpadcovi. Týmto okamihom vzniklo zádržné právo. Oznámenie z 21. marca 2005 nemalo konštitutívny význam, ale notifikačnú funkciu pre vlastníka veci. Zádržné právo zanikne iba uspokojením zabezpečenej pohľadávky alebo poskytnutím dostatočnej zábezpeky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejedal odvolanie žalovanej podľa ust. § 212 ods. 1 OSP s nariadením pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1 OSP a dospel k názoru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalobca mal voči úpadcovi splatnú peňažnú pohľadávku z titulu vykonaných prác na diele M. K. vo výške 2 953 641,- Sk. Žalovaná ako správkyňa konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní 6. februára 2006 žalobcovu pohľadávku vo výške 2 953 641,- Sk istiny ako aj úroky z omeškania v celkovej sume 3 872 348,- Sk uznala, čo do dôvodu ako i výšky v prvej triede, poprela oddelené uspokojenie pohľadávky vo výške 2 953 641,- Sk.

Odvolací súd taktiež konštatoval, že účastníci konania nepopierajú uzatvorenie

zmluvy o výpožičke (č.l. 7) dňa 4. marca 2005, podľa ktorej požičiavateľ V. – S., a.s., a vypožičiavateľ S.–S. a S,s.r.o.,sa dohodli, že požičiavateľ dňom podpísania zmluvy prenecháva bezplatne vypožičiavateľovi do užívania stroje a zariadenia. Doba trvania výpožičky bola v zmluve dohodnutá na dobu neurčitú, pričom si zmluvné strany dohodli, že vypožičiavateľ je povinný predmet výpožičky vrátiť požičiavateľovi do 3 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy na vrátenie veci.

Sporným zostalo, či žalobcovi vzniklo jeho postupom zádržné právo.

Podľa ust. § 151s ods. 1 Občianskeho zákonníka kto je povinný vydať hnutelnú vec, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať. Zádržné právo nemá ten, komu oprávnená osoba pri odovzdaní veci uložila, aby s ňou naložil spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s výkonom zádržného práva (§ 151s ods. 2 Obč. zák.).

Podľa ust. § 151s ods. 4 Obč. zák. – veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť dlžníka o zadržaní veci a jeho dôvodoch.

Zádržné (retenčné) právo je núdzovým zabezpečovacím inštitútom, ktorý nie je vopred dojednaný v zmluve. Zádržné právo predstavuje taký prostriedok zabezpečenia záväzku, pri ktorom osoba, ktorá je povinná vec vydať, môže vec zadržať na zabezpečenie svojej pohľadávky až do jej uspokojenia. Zadržanie má povahu jednostranného právneho úkonu veriteľa. Zádržné právo možno použiť, ak sú splnené zákonné podmienky:

- existencia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi, ktorému je veriteľ povinný vydať vec
- predmetom pohľadávky je splatná peňažná pohľadávka
- zadržovaná vec má povahu hnutelnej veci
- veriteľ má hnutelnú vec vo svojej oprávnenej držbe

Žalobca mal pohľadávku voči žalovanej vo výške 491 461,- Sk splatnú 24. marca 2004, v sume 1 641 477,- Sk splatnú 24. mája 2005, v sume 397 555,- Sk splatnú 21. novembra 2004 a v sume 1 370 999,- Sk splatnú 21. novembra 2004.

Účastníci konania uzatvorili Zmluvu o výpožičke dňa 4. marca 2005 podľa § 659 a nasl. Obč. zákonníka. Dňa 14. marca 2005 žalovaný – požičiavateľ vyzval žalobcu na vrátenie strojov a zariadení, ktoré tvorili predmet zmluvy o výpožičke (čl. III bod 2 tejto zmluvy). Lehota na vrátenie výpožičky vypožičiavateľom uplynula dňom 17. marca 2005.

Dňa 21. marca 2005 si žalobca uplatnil zádržné právo k strojom a zariadeniam, ktoré boli predmetom výpožičky podľa zmluvy o výpožičke zo 4. marca 2005 z dôvodu neuhradenia faktúr.

Odvolací súd na základe vyššie uvedeného konštatoval, že v predmetnej veci boli splnené zákonné podmienky nato, aby veriteľ mohol použiť zádržné právo a to, že existovala pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi, ktorému bol žalobca – veriteľ povinný vydať vec po 17. marci 2005. Predmetom pohľadávky bola splatná peňažná pohľadávka, pričom zadržovaná vec mala povahu hnutelnej veci a túto mal veriteľ – žalobca vo svojej oprávnenej držbe (hnutelná vec nebola odňatá vlastníkovi – dlžníkovi svojpomocne proti jeho vôli). Taktiež veriteľ mal v moci zadržovanú vec v súlade s právom.

Neobstojí tvrdenie odvolateľky, že žalobcovi nemohlo vzniknúť zádržné právo dňom 21. marca 2005, keďže zo zmluvy o výpožičke vyplynul určitý spôsob naloženia s vecami, t.j. ich užívanie veriteľom bezplatne. Odvolací súd je názoru, že zmluva o výpožičke zo 4. marca 2005 v súlade s čl. III skončila 17. marca 2005, po tomto dátume doba trvania výpožičky skončila a tým skončil aj určitý spôsob naloženia s vecami t.j. ich užívania veriteľom – žalobcom bezplatne.

Námietka žalovanej je preto právne nedôvodná.

Rovnako odvolací súd považoval tvrdenie žalovanej o tom, že žalobca – veriteľ užíval veci bez právneho dôvodu teda svojvoľne za právne irelevantné. Hnutelné veci, ktoré sa stali predmetom zádržného práva, veriteľ – žalobca neodňal dlžníkovi svojvoľne alebo ľstivo, veriteľ zadržal veci z dlžníkovho majetku, ktoré mal v oprávnenej držbe pri sebe. Preto konanie žalobcu nemožno považovať za svojvoľné. Inštitút zádržného práva má dlžníka donútiť dobrovoľne splatiť dlh veriteľovi pod hrozbou, že veriteľ uplatní svoje právo a dlžníkovu vec, ktorú má pri sebe, zadrží. Zadržaním veci z dlžníkovho majetku si veriteľ vytvára priaznivejšiu situáciu na uspokojenie svojej splatnej pohľadávky. Odvolateľka poukázala tiež na skutočnosť, že 28. novembra 2005 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka.

Odvolací súd k tejto námietke žalovanej poukazuje na deň vzniku zádržného práva t.j. 21. marca 2005, pričom konkurz na majetok dlžníka bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Bratislave 28. novembra 2005. Vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka vzniklo veriteľovi – žalobcovi právo, aby jeho pohľadávka uspokojená zádržným právom bola zabezpečená z výťažku predaja majetku, ktorým bola zabezpečená (§ 28 ods. 1 ZKV).

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurze sp. zn. 2 K 57/05 vedenom na Krajskom súde v Bratislave, je vo výške 2 953 641,- Sk oprávnená a zistená s právom na oddelené uspokojenie, a preto napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa ust. § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP t.j. podľa úspechu účastníkov v odvolacom konaní. Úspešný účastník – žalobca si trovy odvolacieho konania neuplatnil, a preto mu ich odvolací súd nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 3. apríla 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu